

Številka: 603-232/2012-8
Datum: 15.2.2013

**Zapisnik 6. seje Komisije za pravice otrok,
dne 13.2.2013, ob 14h, Banketna dvorana, na Magistratu**

Prisotni: Vlasta Nussdorfer, dr. Milena Mileva Blažič, Mitja Pavčič, Katjuša Popovič, mag. Mateja Štirn, mag. Nives Cesar, mag. Mateja Demšič, Mojca Škrinjar, Tanja Hodnik, Zlatka Vlasta Zgonc, Suzana Antič, dr. Uroš Grilc, Breda Primožič, dr. Veronika L. Dolenc

Dnevni red:

- 1. Pregled sklepov in potrditev zapisnika 5. seje KPO**
 - 2. Poročilo predsednice**
 - 3. Predstavitev Oddelka za kulturo**
 - 4. Obvestilo za knjižnice**
 - 5. Izobraževanje v vrtcih in OŠ 2012/13**
 - 6. Razno**
-

1. Pregled sklepov in potrditev zapisnika

Sklepi in zapisnik s 5. seje Komisije za pravice otrok (KPO) z dne 12.12.2012 je bil sprejet z opombo na 1. sklep, ki se glasi:

1. sklep

Mitja Pavčič se zaveže za knjižnice oblikovati dopis, v katerem se opozori knjižničarje, da ne smejo izposojati otrokom knjig s pornografsko vsebino.

Vsebina predlaganega dopisa je:

»Komisija za pravice otrok Mestne občine Ljubljana je na svoji 2. seji sklenila, da se na vse osnovne šole in knjižnice, katerih ustanovitelj je Mestna občina Ljubljana, naslovi opozorilo vezano na okoliščino, da so za izposajo v knjižnicah na voljo tudi gradiva, ki imajo pornografsko vsebino.

Kazenski zakonik (KZ-1) v 176. členu kot kaznivo dejanje opredeli: Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva, katerega stori storilec, ki (po prvem odstavku tega člena) "osebi, mlajši od petnajst let, proda, prikaže ali z javnim razstavljanjem ali kako drugače omogoči, da so ji dostopni spisi, slike, avdiovizualni ali drugi predmeti pornografske vsebine, ali ji pokaže pornografsko ali drugačno seksualno predstavo, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do dveh let."

S tem kaznivo dejanje stori tudi tisti knjižničar, ki osebi mlajši od 15 let omogoči izposajo književnega dela s pornografskimi elementi.

Zato vas Komisija za pravice otrok Mestne občine Ljubljana kot ravnatelja osnovne šole/ knjižnice vljudo opozarja in poziva, da zaposlene, ki izposojajo knjižnično gradivo, izrecno in dokumentirano opozorite, da se knjižničnega gradiva, ki ima pornografsko vsebino, ne sme izposojati osebam mlajšim od 15 let.»

Dr. Uroš Grilc, Vodja oddelka za kulturo je poudaril, da bi se tak dopis s strani knjižničarjev razumel kot obtožba in bi povzročilo vznemirjenje. Pornografskih gradiv knjižnice ne posedujejo. V knjižnicah, posebno v šolskih, so visoki standardi glede nabave in izposoje knjižničnega gradiva. Menil, je, da to ni pravi način za razrešitev omenjene problematike.

Mag. Mateja Demšič, Vodja Urada za mladino OPVI MOL je opozorila, da gre za uslužbenca, ki dobro in kvalitetno delajo in bi bili zaradi takšnega dopisa lahko prizadeti in vznemirjeni.

Mitja Pavčič, dipl. pravnik je pojasnil, da iz vsebine dopisa ne izhaja nobena obtožba, ampak samo vljudo opozorilo ravnateljem osnovnih šol in knjižnic, da ustrezno opozorijo zaposlene, ki izposojajo knjižnično gradivo, da morajo biti posebej pozorni na to, da se ne bi znašlo na policah knjižnično gradivo, ki bi lahko imelo pornografsko vsebino in da se takšno gradivo ne bi izposojalo osebam mlajšim od 15 let. Kolikor tehtamo na eni strani posledice, ki bi nastale knjižničarjem – javnim uslužbencem s prejemom predlaganega dopisa in na drugi strani posledice, ki bi nastale otroku, kateremu bi izposodili pornografsko gradivo, je samo po sebi umevno, da bi nastala otroku bistveno večja in težko popravljiva škoda, kot pa samim javnim uslužbencem.

Ga. Mojca Škrinjar, državna sekretarka MIZKŠ, se je strinjala, da šolske knjižnice nikakor ne bi smele imeti na policah knjig s pornografsko vsebino. Predlagala je, da bi se preko učnih načrtov,- (učne načrte za (obvezni) predmet slovenščina v osnovni šoli pripravljajo člani predmetne komisije za posodabljanje učnega načrta za slovenščino, ki so hkrati avtorji, pregledajo jih recenzenti. Posodobljene učne načrte Strokovni svet RS za splošno izobraževanje, ki ga imenuje Vlada RS, določi in potrdi. Učne načrte izda MIZKŠ RS in Zavod za šolstvo in šport) -v skladu z načelom dostojanstva otrok, ki se ne sme kršiti, morebitna tovrstna literatura iz učnih načrtov izključila.

Dr. Milena Mileva Blažič, podpredsednica KPO je opozorila, da v učnih načrtih dejansko obstajajo vsebine, ki so sporne (o čemer je že leta 2007 opozorila go. Škrinjar in ponovno leta 2012) in so pornografske narave. V zvezi s pornografsko literaturo z udeležbo otrok (in za otroke), je pisala tudi Varuhinja človekovih pravic, dne 28. 10. 2010, na pobudo knjižničarke in v zvezi z morebitnim uvajanjem knjižničnih kartic, zaradi možnosti kaznovanja tistih, ki osebam, mlajšim od petnajst let omogoča dostop do gradiva pornografske vsebine.

<http://www.varuh-rs.si/medijsko-sredisce/aktualni-primeri/novice/detajl/pornografska-literatura-z-udelezbo-otrok/?cHash=ecbca665d3fbcfd3fa88cf8ac9ee1044>

Vlasta Nussdorfer, predsednica KPO je opozorila, da bi morda prepoved izposoje povzročila še večje zanimanje in da je potrebno najti pot, kako se takšna literatura sploh ne bi pojavljala na policah.

Dr. Uroš Grilc je predlagal, da se najprej povpraša za mnenje glede dopisa za knjižnice Zavod za šolstvo. KPO naj s to problematiko seznani institucije kot so Zveza splošnih

knjižnic, Društvo založnikov Slovenije, Bibliotekarsko društvo itd. in ob njihovem srečanju predstavi nedopustnost pojavljanja kakršnekoli pornografske literature v knjižnicah.

Mag. Nives Cesar, Svetniški klub PS je predlagala, da je potrebno dopis spremeniti. Pri tem bo potrebno upoštevati mnenje strokovnih institucij in to uvrstiti v zakonodajo ter uvesti v učne načrte.

Ga. Mojca Škrinjar, je poudarila, da se mora ta problematika obravnavati na državnem nivoju. Pripravlja se osnutek ZOFVI-ja. Vanj se lahko uvrsti določilo, ki bo opredeljevalo to problematiko.

1. Sklep

Na Urad Varuhinje človekovih pravic se bo naslovil predlog KPO, da se bo na ta način problematika začela reševati na državni ravni. Dana je bila pobuda, da se na Uradu Varuhinje človekovih pravic konstituira skupina strokovnjakov v kateri bi bili: Vlasta Nussdorfer, Varuhinja človekovih pravic, mag. Gregor Mohorčič, direktor Zavoda za šolstvo, ga. Mojca Škrinjar, državna sekretarka MIZKŠ, dr. Milena Mileva Blažič, podpredsednica KPO, Mitja Pavčič, dipl. pravnik ter Melita Uran, predsednica Sveta staršev.

Vlasta Nussdorfer je predlagala, da se zaradi različnih stališč zaenkrat dopis knjižnicam ne pošlje.

3. Predstavitev Oddelka za kulturo

Predstavitev bo predstavljena na eno od naslednjih sej KPO.

4. Izobraževanje v vrtcih in OŠ 2012/13

Mag. Mateja Štirn, ISA Inštitut je 23 vrtcem v MOL poslala prijavnico na CAP program in program Krepimo družine. Marca naj bi se pričelo izobraževanje za strokovne delavce vrtcev.

3. Razno

Vlasta Nussdorfer, predsednica KPO je opozorila na pojav sovražnega govora na spletu, zlasti ko gre za odzive anonimnih piscev na različne članke na spletnih straneh ter da je potrebno preprečiti anonimnost takih pošiljateljev. Poudarila je, da je pojavu potrebno posvetiti pozornost ter obvezno vzpostaviti veliko večjo kontrolo oziroma možnost posega urednikov, ko zapisi presegajo meje dostojnega pisanja in predstavljajo hude žalitve ali celo sovražni govor.

Mag. Mateja Štirn je sporočila, da je do 6.3.2013 odprt EU razpis:
http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/financing/fundings/security-and-safeguarding-liberties/prevention-of-and-fight-against-crime/calls/call-2012/general-call/docs/isec_ag_call_for_proposals_2012_final_en.pdf

KPO se bo usmerila v načrtovanje projektov za pridobitev sredstev iz EU.

KPO pripravlja poročilo za župana, ki bo predstavljen na seji svetnikov.

Primere dobrih praks bomo predstavili na naslednjo sejo, na katero bomo povabili go. Alenko Rebec, Odsek za odnose z javnostmi pri MOL in Nado Šumi, urednico Glasila Ljubljana.

Zapisala:

dr. Veronika L. Dolenc

Vlasta Nussdorfer

Predsednica Komisije za pravice
otrok pri MOL